

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na temelju odredbe članka 88. Zakona o leasingu („Narodne novine“ br. 141/13) u vezi s odredbom članka 78. Zakona o leasingu („Narodne novine“ br. 141/13) u postupku posrednog nadzora pokrenutom po službenoj dužnosti nad poslovanjem leasing društva Raiffeisen Leasing d.o.o., Zagreb, Magazinska cesta 69, OIB: 75346450537, zastupanom po predsjedniku uprave Toniju Jurčiću i članici uprave Ines Knapić, na sjednici Upravnog vijeća održanoj dana 24. lipnja 2021. donosi

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je društvo Raiffeisen Leasing d.o.o., Zagreb, Magazinska cesta 69, OIB: 75346450537, otklonilo nezakonitosti i nepravilnosti utvrđene zapisnikom o provedenom postupku posrednog nadzora (KLASA: UP/I 973-06/21-01/05, URBROJ: 326-01-50-52-521-21-02).
2. Okončava se postupak posrednog nadzora nad poslovanjem društva Raiffeisen Leasing d.o.o., Zagreb, Magazinska cesta 69, OIB: 75346450537 (KLASA: UP/I 973-06/21-01/05).

O b r a z l o ž e n j e

Na temelju članka 78. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13; dalje u tekstu: Zakon), ovlaštene osobe Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) obavile su po službenoj dužnosti posredni nadzor nad poslovanjem društva Raiffeisen Leasing d.o.o., Zagreb, Magazinska cesta 69, OIB: 75346450537 (dalje u tekstu: Društvo) po predmetu nadzora primjene „zero-floor“ klauzule po ugovorima o leasingu.

Posredni nadzor Hanfa je pokrenula nakon što je od strane Društva dana 23. rujna 2020. zaprimila podnesak naslova „Obavijest o evidentiranom operativnom riziku“ (KLASA: 973-08/20-01/13, dalje u tekstu: Podnesak) kojim Društvo obavještava Hanfu o nepravilnostima u obračunu leasing obroka u ugovorima o operativnom leasingu.

Činjenično stanje je utvrđeno uvidom u Podnesak kao i očitovanja i dokumentaciju dostavljenu od strane Društva dana 27. listopada 2020. i 16. studenog 2020. u sklopu neupravnog predmeta KLASA: 973-04/20-01/28 te je o obavljenom posrednom nadzoru dana 4. ožujka 2021. Hanfa sastavila Zapisnik o obavljenom nadzoru, KLASA: UP/I 973-06/21-01/05, URBROJ: 326-01-50-52-521-21-02, (dalje u tekstu: Zapisnik).

Društvo je omogućeno ostvariti i zaštititi svoja prava i pravne interese sukladno članku 88. stavku 2. Zakona, a u svezi s člankom 92. stavkom 3. Zakona na način da je imalo pravo uložiti prigovor na Zapisnik, odnosno dostaviti eventualne primjedbe uz koje je bilo dužno priložiti dokumentaciju kojom dokazuje osnovanost navoda. Društvo je dana 15. ožujka 2021. dostavilo podnesak „PRIGOVOR NA ZAPISNIK O OBAVLJENOM NADZORU OD 04. OŽUJKA 2021.“ (dalje u tekstu: Prigovor). Društvo je u sklopu Prigovora dostavilo *Odluku o izmjeni obrazaca ugovora o operativnom leasingu i leasing ponuda (FL i OL)* te dopunjene tipske ugovore o operativnom leasingu koji se odnose na ugovore s fiksnom kamatnom stopom (OPERATIVNI LEASING FIKSNA bez RKS 01_11_2020; OL nekretnina-fiksna kamata 01_11_2020; EIB_OPERATIVNI LEASING UGOVOR FIKSNA KAMATA_01_11_2020.) i ugovore s varijabilnom kamatnom stopom (OPERATIVNI LEASING UGOVOR Varijabilna_11_20; OL nekretnina - Varijabilna kamata 11_20; EIB_OPERATIVNI LEASING UGOVOR Varijabilna kta 11_20; Fleet_Operativni leasing_DT_full leasing_trojni ugovor-Promjeniva 11_20;), nove obrasce tipskih ugovora o operativnom leasingu s varijabilnom kamatnom stopom sa FLOOR-om (Ugovor-OPERATIVNI

LEASING Varijabilna sa FLOOR_om_11_20; Ugovor-OL nekretnina-Varijabilna kamata sa FLOOR_om_11_20; Ugovor-EIB_OPERATIVNI LEASING - Varijabilna kta sa FLOOR_om_11_20; Fleet_Operativni leasing_DT_full leasing_trojni ugovor-Promjenjiva sa FLOOR_om_11_20;) i izmjene obrazaca leasing ponuda za sve vrste ugovora o operativnom i financijskom leasingu.

Nadzorom je utvrđeno da je Društvo sklapalo ugovore o operativnom leasingu u kojima nije bila navedena kamatna stopa ni referentna kamatna stopa, već je Društvo obračunavalo leasing obroke temeljem, od strane Društva, interno određene promjenjive kamatne stope te ih je usklađivalo s promjenama također interno određene referentne kamatne stope (3-mjesečni EURIBOR ili 6-mjesečni EURIBOR). Uslijed prelaska referentnih kamatnih stopa u negativne vrijednosti Društvo je dana 29. ožujka 2016. donijelo *Odluku o primjeni principa floora EURIBOR-a na novosklopljene ugovore o leasingu te postojeći portfelj ugovora o operativnom leasingu* (Odluka iz 2016.).

Primjenjujući točku 3. navedene odluke Društvo je dana 1. travnja 2016. prestalo usklađivati leasing obroke s promjenama vrijednosti referentnih kamatnih stopa (3-mjesečni EURIBOR i 6-mjesečni EURIBOR) na način da je tržišne vrijednosti referentnih kamatnih stopa zamijenilo s izvedenim indeksom čija je vrijednost iznosila 0,00. Na taj način kamatne stope temeljem kojih je Društvo obračunavalo leasing obroke bile su jednake početnoj kamatnoj marži. Tako obračunati leasing obroci bili su veći nego što bi bili da ih je Društvo usklađivalo s tržišnim promjenama referentnih kamatnih stopa koje su bile negativne. Navedeni princip Društvo je primjenjivalo do rujna 2020. kada je Društvo stavilo navedenu točku 3. Odluke iz 2016. izvan snage.

Nadzorom je utvrđeno da odredbe ugovora o leasingu kojima su određene izmjene leasing obroka nisu napisane na pregledan i razumljiv način tako da primatelju leasinga omogući raspolaganje svim bitnim informacijama o uvjetima ugovora iz kojih će biti vidljiva prava i obveze ugovornih strana čime je Društvo prilikom sastavljanja ugovora o operativnom leasingu postupilo suprotno članku 3. stavku 2. *Pravilnika o sadržaju i obliku ugovora o leasingu te metodologiji izračuna efektivne kamatne stope* („Narodne novine“ br. 66/14 i 86/18). Hanfa smatra da navedene ugovorne odredbe nisu davale pravo Društvo da mijenja leasing obroke u tada aktivnim ugovorima o operativnom leasingu na način da primjenjuje princip floora EURIBOR-a. Također je utvrđeno da Društvo za takvo postupanje nije imalo opravdane razloge.

Prilikom izmjene leasing obroka Društvo nije obavijestilo primatelje leasinga, iako ih je sukladno odredbama općih uvjeta bilo dužno obavijestiti, čime je izbjegnuto utjecaj primatelja leasinga na izmjene bitnog sastojka ugovora o leasingu. S obzirom da je jednostrano izmijenilo leasing obroke u ugovorima o operativnom leasingu Društvo je postupilo suprotno članku 247. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15).

Navedeno postupanje Društva izvršeno je na ukupno 2.409 ugovora o operativnom leasingu (prema 581 primatelju leasinga), a ukupno od strane Društva utvrđeni iznos više zaračunatih leasing obroka zajedno s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama iznosi 339.684,53 EUR-a.

Slijedom navedenog, Hanfa je nadzorom utvrdila da neosnovanom naplatom leasing obroka Društvo, odnosno članovi njegove uprave, u obavljanju djelatnosti, odnosno svojih dužnosti, nisu postupali savjesno i pošteno u skladu s pravilima struke i najboljim interesima primatelja leasinga, niti su štititi integritet leasing tržišta čime su postupili protivno članku 43. točki 1. Zakona.

Nadzorom je također utvrđeno da je dana 16. rujna 2020. Društvo za aktivne ugovore o operativnom leasingu donijelo *Odluku o stavljanju van snage odluke o primjeni floora EURIBORA od dana 29.03.2016. u dijelu točke 3. te Odluke* (dalje u tekstu: Odluka o stavljanju van snage Odluke iz 2016.). Navedenom odlukom se stavlja van snage točka 3. Odluke iz 2016. koja se odnosila na provedbu primjene principa floora na EURIBOR te se obračun leasing obroka vraća na inicijalno postavljene parametre počevši od 1. listopada 2020. godine.

Društvo je za trenutno aktivne, kao i za zaključene ugovore o operativnom leasingu, tijekom rujna 2020. izvršilo obračun razlike između plaćenog iznosa kamate i simuliranog iznosa kamate sukladno inicijalno postavljenim parametrima, donijelo formalne odluke koje omogućuju da se utvrđena razlika zajedeno s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama vrati primateljima leasinga te je zaključno s 12. studenog 2020. izvršilo povrat sredstava prema primateljima leasinga u ukupnom iznosu od 2.311.669,74 kuna o čemu je dostavilo dokaze. Iz navedenog je razvidno da je Društvo oštećilo primatelje leasinga kojima je točkom 3. Odlukom iz 2016. vanugovorno izmijenilo leasing obroke.

Slijedom navedenog, stavljanjem van snage Odluke iz 2016. temeljem koje su se provele korekcije za dio postojećeg portfelja aktivnih ugovora o operativnom leasingu, donošenjem Odluke o povratu sredstava primateljima leasinga po osnovu utvrđenog događaja operativnog rizika – Zero floor zbog pogrešne implementacije izvedenog indeksa EURIBOR I u dijelu ugovora o operativnom leasingu te povratom sredstava primateljima leasinga, Hanfa smatra da je Društvo na taj način otklonilo Zapisnikom utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti u dijelu neosnovane naplate leasing obroka.

Društvo u dostavljenom Prigovoru navodi da potvrđuje djelomičnu osnovanost Zapisnika, ali ujedno ističe i prigovor na određene navode iz Zapisnika.

Tako Društvo u Prigovoru ističe da se ne slaže s navodom Hanfe da članovi Uprave Društva nisu postupali savjesno i pošteno u skladu s pravilima struke i najboljim interesima primatelja leasinga, niti su šttili integritet leasing tržišta čime su postupili protivno članku 43. točki 1. Zakona jer je upravo Uprava Društva obavijestila Hanfu o utvrđenim nepravilnostima, donijela Odluku o stavljanju van snage Odluke iz 2016. te donijela odluke koje su rezultirale povratom utvrđenih razlika na račune primateljima leasinga.

Hanfa je u Zapisniku utvrdila da počinjenjem nadzorom utvrđenih nepravilnosti Društvo, odnosno članovi njegove uprave, u obavljanju djelatnosti, odnosno svojih dužnosti, nisu postupali savjesno i pošteno u skladu s pravilima struke i najboljim interesima primatelja leasinga, niti su šttili integritet leasing tržišta čime su postupili protivno članku 43. točki 1. Zakona. Činjenica je da su trenutno aktualni članovi uprave Društva inicirali postupak izvanredne interne revizije kojom su utvrđene nepravilnosti, obavijestili Hanfu o utvrđenim nepravilnostima te u konačnici otklonili utvrđene nepravilnosti te će Hanfa navedenu činjenicu uzeti u obzir prilikom daljnjih eventualnih postupaka vezanih uz ovaj nadzor. Međutim, navedeno ne dovodi u pitanje činjenicu da je Društvo, odnosno članovi uprave koji su ga zastupali za vrijeme donošenja sporne odluke čijom primjenom su oštećeni primatelji leasinga, počinilo nadzorom utvrđene nepravilnosti odnosno postupilo suprotno Zakonu.

Nadalje, Društvo u Prigovoru navodi da se ne slaže s navodima Hanfe u dijelu da izvanrednoj unutarnjoj reviziji nije prethodila interna analiza portfelja Društva, jer je upravo po učinjenoj internoj analizi i saznanjima Uprava Društva promptno zatražila točnije predložila internom revizoru Društva provođenje izvanredne unutarnje revizije, a što je u konačnici i uslijedilo.

Društvo je u dostavljenom Podnesku obavijestilo Hanfu da su nepravilnosti utvrđene prilikom interne analize dijela svog portfelja provedene u prvoj polovici rujna 2020. ne navodeći pri tome da je u razdoblju od 26. kolovoza 2020. do 9. rujna 2020. obavljena izvanredna interna revizija o čemu je dana 15. rujna 2020. sastavljen izvještaj.

Činjenicu da je obavljena izvanredna interna revizija u kojoj su utvrđene nepravilnosti Hanfa je utvrdila tek daljnjim nadzornim aktivnostima odnosno uvidom u Odluku o stavljanju van snage Odluke iz 2016. u kojoj je navedeno da je ista donesena temeljem Izvještaja unutarnje revizije od 15. rujna 2020. godine. Stoga je Hanfa u Zapisniku istakla činjenicu da nepravilnosti nisu utvrđene prilikom interne analize, već prilikom izvanredne interne revizije provedene po zahtjevu Uprave Društva. S obzirom da se u ovom slučaju ne radi o ključnim pitanjima za utvrđivanje činjeničnog

stanja Hanfa može prihvatiti navode Društva iz Prigovora da je internoj reviziji prethodila interna analiza.

Nastavno na utvrđenja i navode Hanfe u dijelu „Ugovorna osnova za primjenu „floora“ EURIBOR-a“ Zapisnika u kojem je Hanfa utvrdila da odredbe ugovora o leasingu kojima su određene izmjene leasing obroka nisu napisane na pregledan i razumljiv način Društvo u Prigovoru navodi da je sukladno nalazima unutarnje revizije dopunilo postojeće obrasce ugovora o operativnom leasingu i obrasce leasing ponuda za operativni leasing, izradilo novi obrazac ugovora o operativnom leasingu promjenjiva kamatna stopa sa FLOOR-om na način da je u istima na pregledan i razumljiv način definirana ugovorena referentna kamatna stopa sukladno regulatornim odredbama, te su učinjene dorade tekstualnog dijela obrazaca ponuda za operativni leasing i ponuda za financijski leasing, te dorade tekstualnog dijela ponuda u svrhu preglednog i razumljivog definiranja promjene mjesečnog obroka/rate uslijed nastanka tečajnih razlika.

Navedene izmjene provedene su temeljem *Odluke o izmjeni obrazaca ugovora o operativnom leasingu i leasing ponuda (FL i OL)* koja je donesena na sjednici Uprave Društva održanoj 21. listopada 2020. i koja je stupila na snagu danom usvajanja, a s datumom primjene od 1. studenog 2020. godine.

Uvidom u dostavljene dopunjene obrasce ugovora o operativnom leasingu, obrasce leasing ponuda za operativni leasing i nove obrasce ugovora o operativnom leasingu - promjenjiva kamatna stopa sa FLOOR-OM, utvrđeno je da je u istima na pregledan i razumljiv način definirana referentna kamatna stopa. Stoga Hanfa smatra da je Društvo na taj način otklonilo Zapisnikom utvrđene nepravilnosti vezane uz preglednost i razumljivost ugovornih odredbi. Iako je dokumentacija kojom je Društvo dokazalo otklanjanje nepravilnosti dostavljena nakon izrade Zapisnika iz priložene dokumentacije je jasno da su nepravilnosti u tom dijelu otklonjene prije izrade Zapisnika te se stoga neće sastavljati dopuna Zapisnika u tome dijelu.

Obzirom da su Zapisnikom utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene do izrade Zapisnika Hanfa je sukladno članku 88. stavku 4., a povezano s člankom 92. stavkom 3. Zakona odlučila kao u izreci ovog Rješenja. Iako su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene ostaje činjenica da je Društvo, odnosno članovi uprave koji su ga zastupali za vrijeme donošenja sporne odluke, postupilo suprotno članku 43. točki 1. Zakona.

Na temelju odredbe članka 8. stavka 3. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ broj 140/05 i 12/12) ovo Rješenje će se objaviti na internetskoj stranici Hanfe.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka ovog Rješenja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman

KLASA: UP/I 973-06/21-01/05
URBROJ: 326-01-50-52-521-21-6
Zagreb, 24. lipnja 2021.